

**“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji Məhdud
Məsuliyyətli Cəmiyyəti**

31 dekabr 2016-cı il tarixinə

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ
HESABATLARI VƏ
MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ**

Mündəricat**Səhifə**

Müstəqil Auditorun Rəyi	3
Konsolidə edilmiş Balans Hesabatı	5
Konsolidə edilmiş Mənfəət və Zərər Hesabatı	6
Konsolidə edilmiş Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Hesabatı	7
Konsolidə edilmiş Kapitalda Dəyişikliklər Hesabatı	8
Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə şərhlər və qeydlər	9-28

Sərbəst Auditor
Nazim Z. Axundov

Independent Auditor
Nazim Z. Akhundov

Auditor lisenziyası: SAN №105 (072787)

AZ 1102, Bakı, Azərbaycan

Tbilisi pr. 3007 - ci məh. 36

Tel: (+99412) 408 22 89

Mobil: (+99050) 200 88 55

e-mail: nazim@akhundov.com

Audit license SAN №105 (072787)

36/3007 quarter, Tbilisi avenue.

Baku, Azerbaijan AZ 1102

Tel: (+99412) 408 22 89

Mobile: (+99050) 200 88 55

e-mail: nazim@akhundov.com

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin təsisçilərinə

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat

Rəy

Biz “Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin 31 dekabr 2016-cı il tarixinə konsolidə olunmuş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, konsolidə olunmuş məcmu gəlirlər haqqında hesabatdan, konsolidə olunmuş kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün konsolidə olunmuş pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, qoşma konsolidə olunmuş maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə konsolidə olunmuş maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə olunmuş pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şürasının “Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinin” (IESBA) tələblərinə uyğun olaraq Şirkətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi IESBA məəcəlləsinin tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan

auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar şəkkaklıq nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Şirkətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk. Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Şirkətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Şirkətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veriririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veriririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsinə qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

23 iyun 2017 – ci il
Sərbəst auditor
Axundov Nazim Zakir oğlu
M.Y.

**“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ BALANS HESABATI**

Azərbaycan Manatı ilə

	Qeyd	31 dekabr 2016-cı il tarixinə	31 dekabr 2015-ci il tarixinə
Aktivlər			
Cari aktivlər			
Ehtiyatlar	8	660,998	732,113
ƏDV debitor borcu		25,064	24,984
Verilmiş avanslar		137,062	74,039
Vergi üzrə debitor borcları		275,275	452
Debitor borcları	9	1,347,129	1,303,831
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	274,242	406,071
Cəmi cari aktivlər		2,719,770	2,541,490
Uzunmüddətli aktivlər			
Əsas vəsaitlər	6	348,344	370,656
Qeyri-maddi aktivlər	7	11,751	13,328
Kapital qoyuluşları		3,638	3,638
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		363,733	387,622
Cəmi aktivlər		3,083,503	2,929,112
Qısamüddətli öhdəliklər			
Kreditor borcları	11	309,729	292,479
Alınmış avanslar		104,927	14,299
Vergi və sosial müdafiə üzrə kreditor borcları		231,434	26,980
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		646,090	333,758
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	12	99,360	99,360
Bölüşdürülməmiş mənfəət		2,338,053	2,495,994
Nəzarətmə hüququ olmayan paylar		-	-
Cəmi kapital		2,437,413	2,595,354
Cəmi kapital və öhdəliklər		3,083,503	2,929,112

A. Həsənov
Baş direktor

Aydın Həsənov

ALKAN LTD

Elmi-Texnoloji MMC
Azərbaycan Respublikası
Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Bakı şəhəri

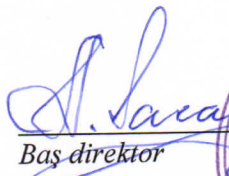
Yelena Əskərova
Baş mühasib

Yelena Əskərova

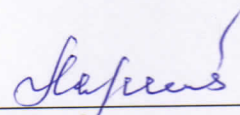
“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR HESABATI

Azərbaycan Manatı ilə

	Qeyd	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində bitən il üzrə
Əsas əməliyyat gəliri	13	562,644	2,322,225
Satışın maya dəyəri		(261,423)	(967,511)
Ümumi mənfəət		301,221	1,354,714
İnzibati xərclər	14	(420,153)	(702,380)
Sair əməliyyat gəlirləri	15	75,862	372,508
Sair əməliyyat xərcləri	16	(14,561)	(238,317)
Əməliyyat mənfəəti		(57,631)	786,525
Vergiqoymadan əvvəl mənfəət		(57,631)	786,525
Mənfəət vergisi	17	-	(205,544)
Hesabat dövründə xalis mənfəət		(57,631)	580,981

 Aydın Həsənov
 Baş direktor

 Yelena Əskərova
 Baş mühasib

“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HESABATI

Azərbaycan Manatı ilə

	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində bitən il üzrə
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Vergidən əvvəlki (zərər)/mənfəət	(57,631)	786,525
Düzəlişlər:		
Əsas vəsaitlərin köhnəlməsi	40,429	44,107
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	1,577	2,243
Əsas vəsaitlərin xaric olmasından zərər	1,664	3,443
Faiz xərcləri	-	-
	(13,961)	836,318
Dövriyyə dəyişikliklərindən əvvəlki pul vəsaiti		
Ehtiyatlarda azalma/(artım)	71,115	(635,718)
ƏDV debitor borcunda artım	(80)	(22)
Verilmiş avanslarda (artım)/azalma	(63,023)	192,660
Vergi üzrə debitor borclarında (artım)/azalma	(274,823)	43,285
Debitor borclarında azalma	131,829	856,825
Kreditor borclarında artım	17,250	166,164
Alınmış avanslarda artım	90,628	11,284
Vergi üzrə kreditor borclarında artım/(azalma)	204,454	(46,752)
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitləri	163,389	1,424,044
Ödənilmiş mənfəət vergisi	-	(205,544)
Ödənilmiş faiz	-	-
Əməliyyat fəaliyyətinə xalis pul vəsaitləri	163,389	1,218,500
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəlmiş pul vəsaiti		
Əsas vəsaitlərin satışından daxil olma	-	10,547
Əsas vəsaitlərin alışı	(19,781)	(565)
Qeyri-maddi aktivlərin alışı	-	(4,760)
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri	(19,781)	5,222
Uzunmüddətli kreditlərdə azalma	-	-
Ödənilmiş dividend	(100,310)	(263,650)
Maliyləşdirilmə fəaliyyətindən xalis pul vəsaiti	(100,310)	(263,650)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım	43,298	960,072
İlin əvvəlinə olan pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	1,303,831
İlin sonuna olan pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	1,347,129

A. Sacanov
Baş direktor

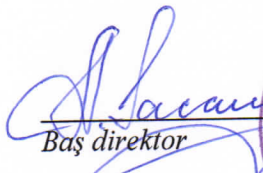
Aydın Həsənov

Yelena Əskərova
Baş mühasib

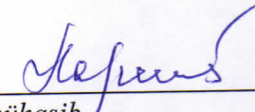
“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HESABATI

Azərbaycan Manatı ilə

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Nəzarətmə hüququ olmayan paylar	Cəmi
31 dekabr 2014-cü il	99,360	2,178,663	-	2,278,023
2015 - ci il üzrə mənfəət	-	580,981	-	580,981
Nəzarətmə hüququ olmayan payların götürülməsi	-	-	-	-
Ödənilmiş dividend	-	(263,650)	-	(263,650)
31 dekabr 2015-ci il	99,360	2,495,994	-	2,595,354
2016 - cı il üzrə mənfəət	-	(57,631)	-	(57,631)
Nəzarətmə hüququ olmayan payların götürülməsi	-	-	-	-
Ödənilmiş dividend	-	(100,310)	-	(100,310)
31 dekabr 2016-cı il	99,360	2,338,053	-	2,437,413

 Baş direktor

 Baş mühasib Yelena Əskərova

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə şərhlər və qeydlər

1. Giriş

Grup və onun fəaliyyəti haqqında məlumat

“ALKAN Ltd” Elmi-Texnoloji Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində 10 mart 1994 – cü il tarixdə qeydiyyatata alınmış və bu barədə 885 №-li qeydiyyat şəhadətnaməsi verilmişdir. Cəmiyyətin nizamnamə kapitalı 24 fevral 1994 – cü il tarixinə 50.200 min manat (Yeni Azərbaycan Manatı ilə 10.040 manat) elan edilmişdir.

Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Həsənov Aydın İnşalla oğlu və Həsənova Tamilla Abı qıza tərəfindən kollektiv mülkiyyət kimi təsis edilmişdir.

Nizamnamə fondunun yaradılmasında təsisçilər aşağıdakı paylarla iştirak etmişdir.

Təsisçi	Cəmi pay (manatla)	Pay %-lə
Həsənov Aydın İnşalla oğlu	10,000	99.6
Həsənova Tamilla Abı qızı	40	0.4
Cəmi	10,040	100

Cəmiyyətin təsisçiləri 18 noyabr 2010 – cu il tarixli protokola əsasən nizamnamə fondunun artırılmasını qərara almışlar. Həmin protokola əsasən Təsisçilərin pay nisbətləri dəyişdirilmiş, nizamnamə fondunun 99,360 (Doxsan doqquz min üç yüz altmış) manatadək artırılması qərara alınmışdır. Elan edilmiş nizamnamə fondu aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Təsisçi	Cəmi pay (manatla)	Pay %-lə
Həsənov Aydın İnşalla oğlu	49,680	50%
Həsənova Tamilla Abı qızı	49,680	50%
Cəmi	99,360	100%

Cəmiyyət 25 mart 1994 – cü il tarixdə Bakı Şəhəri Nərimanov Rayonu üzrə Dövlət Vergi Müfəttişliyində 043161 sayılı şəhadətnaməyə əsasən vergi ödəyicisi kimi qeydiyyatata alınmışdır. 26 aprel 1997 – ci il tarixdə Cəmiyyət qeydiyyatda olduğu Vergilər idarəsində yenidən qeydiyyatdan keçmiş və 150003342 sayılı Vergi ödəyicinin eyniləşdirilmiş nömrəsi (VÖEN) almışdır.

Cəmiyyətin yaradılmasında məqsəd elm və texnikanın müxtəlif sahələrində tədqiqatların aparılması, elmi və texniki nailiyyətlərin iqtisadiyata tətbiqi, dünya standartlarına uyğun səmərəli texnologiya və elm tutumlu məhsulların hazırlanması, aktual ekoloji və sosial problemlərin həlli, müxtəlif elmlərin qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yeni məhsulların istehsalının təşkili və s. olmuşdur.

Nizamnaməyə əsasən Cəmiyyətin fəaliyyət növləri aşağıdakılardır:

- Elmi tədqiqatların aparılması, müasir texnologiyanın ixtiraların işlənilib hazırlanması, elmi-texniki nailiyyətlərin, “nou – hau” - nun xalq təsərrüfatına yönəldilməsi və tətbiqi;
- Müxtəlif elektron aparatların, texniki proqramların və tədqiqat komplekslərinin işlənilib hazırlanması və onların təchizatı;

“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə şərhlər və qeydlər

- Azərbaycan və xarici ölkələrin patentlərini, lisenziyalarını, “nou – hau” -ların əldə edilməsi və satışı;
- Mövcud vəsaitlərdən elmi-tədqiqat mərkəzlərinin yaradılması üçün investisiyaların ayrılması;
- Müxtəlif məhsulların, təsərrüfat və istehsalat – texniki məqsədli malların perspektiv tədqiqatlar və lisenziyalar əsasında laboratoriya və eləcə də sənaye məşğullarında istehsalı və satışı;
- Azərbaycan respublikası qanunverciliyi üzrə qadağan olunmayan digər fəaliyyət və xidmətlərin aparılması;

Auditin əhatə etdiyi dövr ərzində Cəmiyyət neft sənayesində istifadə istifadə edilən demulqatorun istehsalı və satışı ilə məşğul olmuşdur.

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı: Bakı şəhəri, sabit Orucov küçəsi 1184/47.

Telefon: 490-44-01.

“Alkan Ltd” şirkətinin törəmə müəssisəsi olan “URETAN Ltd” birgə müəssisəsinin yaradılması haqqında qərar 01 oktyabr 1998 – ci il tarixdə qəbul edilmişdir. Müəssisənin təsisçiləri Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsi “ALKAN Ltd” Elmi – texnoloji məhdud məsuliyyətli cəmiyyəti və Türkiyə Respublikasının vətəndaşı Ahmet Yaşar Altıntaşdır.

Müəssisə 21 yanvar 1999 – cu ildə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində 501 sayılı Şəhadətnamə ilə Dövlət Qeydiyyatına alınmışdır. Müəssisəyə 2900193111 sayılı eyniləşdirmə kodu (VÖEN) verilmişdir.

Müəssisənin nizamnamə fondu 500.000 (Beş yüz min) ABŞ dolları məbləğində müəyyən edilmiş və tərəflərin hər birinin iştirak payı aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir.

- ALKAN: Nizamnamə fondunun 50 (əlli) faizini təşkil edən 250.000 (iki yüz əlli min) ABŞ dolları;
- ALTINTAŞ: Nizamnamə fondunun 50 (əlli) faizini təşkil edən 250.000 (iki yüz əlli min) ABŞ dolları.

Təsisçilərin 19 aprel 2000 – ci il tarixli qərarına əsasən nizamnamə kapitalı 190.000 (bir yüz doxsan min) ABŞ dolları məbləğində azaldılaraq 310.000 (üç yüz on min) ABŞ dollarına endirilmişdir.

Tərəflərin hər birinin iştirak payı aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir.

- ALKAN: Nizamnamə fondunun 50 (əlli) faizini təşkil edən 155.000 (Bir yüz əlli beş min) ABŞ dolları;
- ALTINTAŞ: Nizamnamə fondunun 50 (əlli) faizini təşkil edən 155.000 (Bir yüz əlli beş min) ABŞ dolları.

Bu məbləğ manat ekvivalenti ilə hər bir təsisçinin payı 120,466 (Bir yüz iyirmi min dörd yüz altmış altı) manat olmaqla 240,932 (iki yüz qırx min doqquz yüz otuz iki) manat təşkil edir.

“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə şərhlər və qeydlər

18 dekabr 2013 – cü il tarixdə Təsisçilərdən biri olan Türkiyə Respublikasının vətəndaşı Ahmet Yaşar Altıntaş məktubla müraciət edərək nizamnamə kapitalında olan 155.000 (Yüz əlli beş min) ABŞ dolları məbləğində payı geri götürüb, təsisçilik hüququndan imtina etmək qərarını vermişdir.

Bu səbəbdən də 31 dekabr 2013-cü il tarixində Uretan Ltd şirkəti 100% payla “Alkan Ltd” şirkətinə məxsusdur.

Şirkətin yaradılmasında məqsəd Azərbaycan Respublikasının kimya məhsullarının rəqabət qabiliyyətini artıran, poliuretan və yeni elmi tutumlu kimyəvi maddələrin buraxılmasına kömək edəcək yüksək effektiv texnologiya, nou – hau, dünya səviyyəsinə uyğun elmi və texniki nailiyyətləri kimya sənayesinə tətbiq etməklə, sənaye xətləri yaratmaqla və kimya məhsullarının istehsalını artırmaqla, işçi qüvvələri cəlb etməklə və Azərbaycan vətəndaşlarının sosial tələbatlarını təmin etməklə Azərbaycan Respublikasının iqtisadi və sosial infrastrukturunun inkişafını zənginləşdirmək.

Şirkətin məqsədi aşağıdakı kommersiya fəaliyyətini həyata keçirməkdir:

- yeni texnologiyaların tətbiqi, sənayenin kimya və digər sahələrində istehsal istehsal üçün poliuretan və başqa kimyəvi maddələrin və reaqentlərin təşkili və istehsalını;
- kimya sənayesi məhsullarının istehsalının təşkili, texnologiyasının tətbiqi məqsədi ilə avadanlıqların və binaların əldə edilməsi, modernləşdirilməsi, icarəsi və istismarını;
- İstehsal edilən məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artırılması məqsədi ilə kimya məhsullarının istehsalının təşkili üçün elmi və texnoloji xidmətin geniş spektrinin, investisiyalar axtarışını və yeniləşdirilməsini;
- qanunvericiliklə qadağan edilməyən istənilən fəaliyyət növlərinin həyata keçirilməsi;

Xüsusi icazə tələb edən fəaliyyət növləri üçün müvafiq dövlət orqanlarından lisenziya aldıqdan sonra məşğul ola bilər.

Müəssisənin hüquqi və faktiki ünvanı:

Azərbaycan Respublikası, Sumqayıt şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi 1.

Əməliyyat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan manatı (AZN) ilə ifadə olunmuşdur.

2. Qrupun əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası. Neft ixrac edən bir ölkə kimi və neftin dövlət büdcəsinin həcmi, eləcə də dəyəri etibarlı ilə əsas paya sahib olduğu üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı neftin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə aslıdır. Bu səbəbdən sözügedən sahənin qiymətlərində yaranan fərqlər iqtisadiyyat üzərində böyük təsirə malikdir və neftin dəyərindəki kəskin dəyişikliklər valyuta dəyərdəndüşməsi, iqtisadiyyat və sənaye sahələrinin inkişafında ləngimələr, həmçinin pul vəsaitlərinin dövriyyəsinə yaranan qeyri-sabitlik kimi bu və ya digər makro-iqtisadi faktorların mövcudluğuna gətirib çıxarır.

2008-2009-cu illərin son qlobal maliyyə böhranından sonra beynəlxalq bazarda neftin qiymətinin aşağı enməsi neft ixrac edən ölkələrin iqtisadiyyatı üçün ən böyük təhlükə hesab olunmaqdadır. 2014-cü ilin iyun ayının ortalarından etibarən neftin qiymətində qəfil enmə müşahidə olunmağa başlamışdır və bu birbaşa neft istehsal edən ölkələrə, eləcə də Azərbaycana öz təsirini göstərir. Qeyd olunan hadisələr də öz növbəsində neft sahəsindəki gəlirlərin və dolayısı ilə illik büdcə gəlirlərinin azalması, neft istehsalatının aşağı enməsi və bu sahədə aparılan əməliyyatların dayandırılması ilə nəticələnir. Neftin dəyərindəki azalma uzun müddət davam edərsə, iqtisadiyyatın genişləndirilməsində uzunmüddətli geriləmələr, bank və daşınmaz əmlak kimi müttəfiq sahələrə mənfi təsirlərlə nəticələnəcəkdir.

Azərbaycan hökuməti büdcə gəlirlərinin aşağı enməsinin qarşısını almaq məqsədilə dövlət xərclərinin azaldılmasını deyil, alternativ maliyyə mənbələrindən istifadə edilməsini hədəfləyir. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı beynəlxalq valyuta bazarında rəqabət qabiliyyətini qoruyub saxlamaq məqsədilə, valyuta siyasətini dəyişərək 21 fevral 2015-ci il tarixli mətbuat bəyanatı ilə Azərbaycan manatının dəyərini ABŞ dollarına nisbətə 34% və 21 dekabr 2015-ci il tarixli mətbuat bəyanatı ilə 48% endirilməsi haqqında qərarını açıqlamışdır. Mərkəzi Bankın bu müdaxilə siyasəti iqtisadiyyatın yeni tarazlıq səviyyəsinə çatdırılması üçün atılan bir addımdır və onun təsiri iqtisadiyyatın tarazlıq səviyyəsi bərpa olunanaqəd, bu maliyyə hesabatlarının imzalandığı tarixə qədərki dövr üçün qeyri-müəyyən olaraq qalır.

Belə ki, 2016 - cı ildə bu tendensiya davam etmişdir. 2016 - cı ildə Azərbaycan manatı digər valyutalar (Əsasən ABŞ dolları və EURO) nisbətən daha 14-15% dəyərini itirmişdir. Hesabat tərtib edilən hesabat dövrünün sonuna (31 dekabr ABŞ dollarının məzənnəsi 1.7707, EURO - nun məzənnəsi 1.8644 manat təşkil etmişdir.

Neft böhranı neft və enerji sektorunun maliyyə və likvidlik mövqelərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsirini göstərir, bu isə öz növbəsində həmin sahələrə kreditlərin ayrılmasındakı çətinliklərə, həmçinin mövcud borcların ödənilmə qabiliyyətinin aşağı enməsinə gətirib çıxara bilər. Müəssisələrin əməliyyat şəraitinin zəifləməsi rəhbərliyin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı proqnozlarına, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə qiymətləndirmə proseslərinə mənfi təsirini göstərməsi də ehtimal olunur. Mümkün əldə edilə bilən məlumatlar əsasında rəhbərlik dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirmələrində gələcək dövrün pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı yenilənmiş təxminlərdən istifadə etmişdir.

Makro-iqtisadi amillərin gözlənilən dəyişiklikləri səbəbindən rəhbərlik bu dəyişikliklərin şirkətin əməliyyatları üzərində təsirini dəqiq qiymətləndirmək və yarana biləcək nəticələrlə bağlı hər hansı bir ölçü götürmək iqtidarında deyil. Rəhbərlik, mövcud şəraitdə şirkətin fəaliyyətinin davamlılığını və inkişafını təmin etmək üçün bütün lazımi tədbirlərin görüldüyünü hesab edir.

3. Uçot siyasətinin təqdimatı

Uçot siyasətinin bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirsə, göstərilən uçot siyasəti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

3.1. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

Qrup Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına (MMUS) uyğun tərtib edilmişdir. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında, aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MMUS-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirir. Rəhbərlikdən, həmçinin tələb edilir ki, Qrupun uçot siyasətinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələr açıqlansın.

3.2. Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu Qrupun yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnədə digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmçinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnəsi yenidən hesablanmasından yaranan mənfəət və zərərlər, konsolidə edilmiş mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hədcinqləşdirilməsi kapital hesabına aid edilmişdirsə, məzənnə fərqləri konsolidə edilmiş mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayda əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nağd, əldə edilən vəsaitləri, sudaları, ödənilməli olan məbləğləri, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərcləri, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki:

- (a) Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;
- (b) Bir hesabat dövründən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən istehsal sahələri və binaları, ticarət sahələri və binaları, ofis sahələri və binaları daxildir. Torpaq və binalar ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə, həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitalla keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Qrupa keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün konsolidə edilmiş mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilmişdir.

3.4. Əsas vəsaitlərin amortizasiyası

Əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq azalan qalıq metoduna, yəni əsas vəsaitlərin ilkin dəyərindən əvvəlki dövrlərdə hesablanmış amortizasiya məbləği çıxıldıqdan sonra qalıq dəyərinə aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə hesablanır. Bu metodu seçərkən rəhbərlik Azərbaycan Respublikası vergi qanunvericiliyinin tələblərinə üstünlük verib. İllik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

- Binalar –	25 il,	illik 7%
- Maşın və avadanlıq –	5 il,	illik 25%
- İT avadanlıqları –	5 il,	illik 25%
- Nəqliyyat vasitələri –	7 il,	illik 25%
- Mebel və təsərrüfat inventarları –	4 il,	illik 20%
- Sair əsas vəsaitlər –	4 il,	illik 20%

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir.

Əsas vəsaitlərin xaricolmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərinin müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaricolmalardan mənfəət və zərərlər konsolidə edilmiş mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.5. Qeyri-maddi aktivlər

Qrupun bütün qeyri-maddi aktivləri hesabatda faktiki maya dəyəri ilə əks etdirilir. Onların faydalı istifadə və ya xidmət müddətinə uyğun olaraq amortizasiya normaları müəyyən edilir. Hüquqlar və ya lisenziyalara qüvvədə olan müddətlərə uyğun olaraq amortizasiya hesablanır.

Azərbaycan Respublikasında lisenziyalar hər hansı bir fəaliyyət növünə dövlət orqanları tərəfindən verilən xüsusi icazələr təşkil edir və 5 (beş) ildən artıq müddətə verilmir. Faydalı xidmət müddəti ərzində düz xətti amortizasiya metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Əgər qeyri – maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti müəyyən deyilsə, bu halda uçot siyasətinə əsasən şərti olaraq bu müddət 10 (on) il götürülür və düz xətti amortizasiya metodu ilə hər ilə 10% amortizasiya hesablanır.

3.6. Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmamasını göstərsə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərinin onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğində tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

- (a) Aktivin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyəri;
- (b) İstifadə edilmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünürlər.

3.7. İntestisiyalar

Qrup özünün investisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir:

- Ədalətli dəyərinin dəyişməsi konsolidə edilmiş mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri;
- Borc vəsaitləri və debitor borcları;
- İntestisiyalar;
- Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri

(a) Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri

Bu kateqoriya iki alt kateqoriyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri və ilkin tanınmış ədalətli dəyərinin dəyişməsi konsolidə edilmiş mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın gələcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir. Törəmə maliyyə alətləri də, həmçinin satış üçün nəzərdə tutulmuş hesab edilirlər ki, onlar hedcinqləşdirmə alətləri deyildirlər. Əgər bu aktivlər satış üçün nəzərdə tutulmuşlarsa və ya onların satılması balans hesabatı tarixindən bir ildən artıq olmayan müddətdə nəzərdə tutulmuşdursa, bu kateqoriyanın aktivləri qısamüddətli aktivlər kimi təsnifləşdirilirlər.

(b) Borc vəsaitləri və debitor borcları

Borc vəsaitləri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (kotirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yaranırlar ki, Qrup debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövriyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edilirlər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları balans hesabatında “Debitor borcları” maddəsinin tərkibində əks etdirilmişlər.

(c) *Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar*

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan əl qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlarla münasibətdə ödəniş müddətinin çatmasına qədər Qrupun onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dövründə Qrupun bu kateqoriya üzrə heç bir investisiyası olmamışdır.

(d) *Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri*

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmamış və ya digər kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövriyyə aktivlərinə aid edilir və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində əks etdirilirlər.

3.8. Ehtiyatlar

Ehtiyatlar iki göstəricidən ən aşağı dəyəərə malik olan qiymət üzrə əks etdirilirlər:

(a) Maya dəyəri

(b) Xalis satış dəyəri

Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə (FİFO metodu) hesablanır. Hazır məhsulun maya dəyərinə xammal və material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmçinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir. Xalis satış dəyəri – adi təsərrüfat fəaliyyəti zamanı qiymətləndirilmiş mümkün satış qiyməti ilə satış üzrə xərclər arasındakı fərq məbləğidir.

Satış üçün nəzərdə tutulmuş mallar faktiki maya dəyəri ilə əks etdirilir. Onların faktiki maya dəyərinə ticarət əlavəsi əlavə edilərək satışa buraxılırlar. Satış qiymətləri mövcud bazar qiymətləri nəzərə alınaraq müəyyənləşdirilir və onlar bu amildən asılı olaraq dəyişirlər.

3.9. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları

Alıcılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Qrup tərəfindən aparılan satış əməliyyatları, sifarişçi təşkilatlara kompüter və informasiya texnologiyası avadanlıqlarının satışı, müxtəlif proqramlar və məlumatların işlənilib hazırlanması, kompüter və informasiya texnologiyası avadanlıqlarının təmiri və onlara texniki xidmət, məsləhət xidmətləri göstərmək və s. bu kimi işlərdən ibarət olmuşdur. Sifarişçi təşkilatlarla hesablaşmalar nağdsız qaydada aparılmışdır.

3.10. Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir: istənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləğlər arasındakı fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində konsolidə edilmiş mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir (effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə).

Kreditlər və borclar, Qrup tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətinədək ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

3.11. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifadə edilməklə tam həcmdə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı meydana çıxırsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi uçotda əks etdirilmir (əgər, sövdələşmənin həyata keçirildiyi anda nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə müvafiq olaraq hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fərqləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb ediləsi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

3.12. Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmində sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

(b) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənəsüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Qrup balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsi ilə istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axımının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin əvəzinin ödənilməsi qaydasında tanınır.

(c) Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, təsisçilərin gəlir əldə etmək hüququ müvafiq ilkin sənədlərə əsasən müəyyən olunmuşdur.

3.13. İcarə

Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındakı icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.14. Dividendlərin verilməsi

Qrupun təsisçilərinə dividendlər maliyyə hesabatlarında öhdəlik kimi o dövrdə tanınır ki, həmin dövrdə Qrupun təsisçiləri tərəfindən təsdiq edilmişdir (qərar qəbul edilmişdir).

3.15. Müqayisəli məlumatlar

Əvvəlki hesabat dövrlərində Qrup faiz gəlirlərini və dividend gəlirlərini “maliyyə gəlirləri (xərcləri) – netto” maddəsi üzrə açıqlamışdır. Rəhbərlik belə hesab edir ki, göstərilən gəlirlərin əməliyyat fəaliyyətindən mənfəətin hesablanması bölməsinə aid olan “sair gəlirlər (xərclər) – netto” hesabına daxil edilməsi Qrupun fəaliyyətinin nəticələrini daha düzgün əks etdirir.

4. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

(a) Bazar riski

(I) Valyuta riski

Qrup beynəlxalq iqtisadi əlaqələrə malikdir və ona görə də, xarici valyuta kurslarının (əsasən, ABŞ dolları, Avro, Böyük Britaniya funt sterlinqi, rus rublu və s.) dəyişməsindən valyuta risklərinə meyllidir. Gələcək kommersiya sövdələşmələri, tanınmış aktivlər və öhdəliklər, həmçinin xarici şirkətlərə netto-investisiyalara münasibətdə mübadilə kurslarının dəyişməsi riski mövcuddur.

(II) Qiymət riski

Qrup mallar üzrə qiymət riskinə meylli deyil. Çünki daxili bazarda bu sahədə rəqiblər mövcud deyil.

(b) Kredit riski

Qrup əhəmiyyətli kredit risklərinə mübtəla deyildir. Qrupda etibarlı kredit tarixinə məxsus olan alıcıların ödəmə qabiliyyətli olmasına inamı təmin edən prosedurlar işlənmişdir. Törəmə alətlərlə sövdələşmələr və pul əməliyyatları yalnız yüksək ödəmə qabiliyyəti olan maliyyə institutları ilə aparılır. Qrup tərəfindən heç bir istisnaya yol vermədən bütün maliyyə institutları üçün kredit riskini məhdudlaşdıran prosedurlar işlənmişdir.

(c) Likvidlik riski

Likvidlik riskinin ehtiyatlıqla idarə edilməsi pul vəsaitləri və dövriyyədə olan qiymətli kağızların kifayət qədər həcmnin saxlanması, açılmış kredit xəttləri vasitəsilə adekvat maliyyələşmə imkanlarını və ortaya çıxma biləcək disbalans hallarında operativ idarəetmə imkanlarını nəzərdə tutur.

(a) Faiz dərəcəsinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına və ədalətli dəyərə təsiri riski

Qrup faiz gəliri gətirən əhəmiyyətli məbləğdə aktivlərə malik olmadığından, mənfəət və pul vəsaitlərinin əməliyyat axınları, əsasən bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən asılı deyildir.

4.1. Törəmə maliyyə alətləri və hedcinq əməliyyatları

Törəmə maliyyə alətləri müvafiq sövdələşmələrin (kontraktların) bağlanma tarixinə ilkin balans dəyəri ilə uçota alınır; sonradan ədalətli dəyərə yenidən qiymətləndirmə tələb edilir. Bu qaydada müəyyən edilmiş gəlirlər və zərərlər maliyyə alətlərinin hedcinq aləti kimi təsnifləşdirilməsindən asılıdır.

(a) Ədalətli dəyərin hedcinqləşdirilməsi

Qrup tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda hedcinqləşmə riskinə aid olan hedcinqləşdirilən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi ilə birlikdə əks etdirilir.

(b) Pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi

Qrup tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsinin effektiv hissəsi kapitalın tərkibində tanınır (bu dəyişmənin effektiv olmayan hissəsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir).

5. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri

Qrup, növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

5.1. Müştəri debitor borclarının dəyər düşməsi üzrə zərərlər

Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir. Müştəri debitor borclarına aşağıdakı dərəcələrlə ehtiyatlar hesablanır;

3 (üç) ayadək olan müddətə	5%
3 (üç) aydan 6 (altı) ayadək olan müddətə	25%
6 (aydan) 1 (bir) ilədək olan müddətə	50%
1 (bir) ildən artıq müddətə	100%

5.2. Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial sığorta, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə məruz qalır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün aşağıdakı yeni və ya düzəliş edilmiş standartlar ilk maliyyə ilini 1 yanvar 2016-cı il tarixindən başlayan müəssisələr üçün məcburidir (Bu siyahı aralıq maliyyə hesabatlarına və ya MHBS-ni ilk tətbiq edənlərə, onların MHBS Hesabatlarına təsir edən yeni və dəyişdirilmiş tələblər barədə məlumatları ehtiva etmir. Məsələn, 14 №-li MHBS “Təxirə Salınmış Hesablar Haqqında Tənzimləmə mexanizmi” (2014-cü ilin yanvar ayında təqdim olunmuş) – Müəssisə üçün uyğun hesab edilmir).

- Açıqlama Təşəbbüsü adlı 1 №-li BMUS-a (2014 dekabr ayında dərc edilmişdir.) düzəlişlər və dəyişikliklər 1 yanvar 2016-cı il tarixində və ya bundan sonrakı tarixdən başlayan illik dövrlərə tətbiq olunur, əhəmiyyətlik və ümumiləşdirmə, yarımmaddələrin təqdimatı, maliyyə hesabatlarının strukturu və uçot siyasətinin açıqlanması üzrə tənzimləmələri izah edir. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.
- “Köhnəlmə və Amortizasiyanın Qəbul Edilmiş Metodikasının Aydınlaşdırılması” adlı 16 №-li BMUS və 38 №-li BMUS-a (2014-cü ilin may ayında dərc edilmiş) düzəlişlər və dəyişikliklər 1 yanvar 2016-cı il tarixində və ya bundan sonrakı tarixdən başlayan gələcək illik dövrlər üçün nəzərdə tutulmuşdur və (i) Aktivin istifadə olunduğu fəaliyyətdən yaranan gəlir, iqtisadi səmərənin istehlakından başqa amilləri aktivdə əks etdirdiyi üçün aktivə amortizasiya hesablanmasından gəlir metodlarının istifadəsi uyğun deyil, (ii) gəlir ümumiyyətlə qeyri-maddi aktivlərdə iqtisadi səmərənin istehlakının ölçülməsində uyğun əsas kimi hesab olunmur; lakin, bu nəzəriyyə müəyyən məhdud hallarda təkzib oluna bilər. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.
- *Kənd təsərrüfatı* adlanan 41 sayılı BMUS-a və 16 sayılı BMUS-a düzəlişlər: *Daşıyıcı istehsalat müəssisəsi* (2014-cü ilin iyun ayında dərc edilmişdir.) – Düzəlişlər, 1 Yanvar 2016-cı il və daha sonra başlayan illik dövrlərə şamil olunur, daşıyıcı istehsalat müəssisəsi – bir neçə dövr üçün yalnız məhsul yetişdirilməsi üçün istifadə olunan və məhsuldar dövrün sonunda adətən istifadədən çıxarılan canlı istehsalat müəssisəsi mənası verir – və onları 16 sayılı BMUS-a daxil edir, daşıyıcı istehsalat müəssisəsində yetişdirilən məhsul isə 41 sayılı BMUS-un əhatə dairəsində qalır. Müəssisə kənd təsərrüfatı fəaliyyəti göstərmədiyindən bu düzəlişin maliyyə hesabatlarına təsiri yoxdur.
- 19 sayılı BMUS -a düzəliş (*BMHS 2012-2014 dövrünə illik təkmilləşdirmələr*, 2014-cü ilin sentyabr ayında dərc edilmişdir.) - Düzəliş, 1 Yanvar 2016-cı il və daha sonra başlayan illik dövrlərə şamil olunur və izah edir ki, işdən ayrılma sonrası pensiya öhdəlikləri üzrə güzəşt dərəcəsinin müəyyən edilməsində aid olduğu ölkə deyil öhdəliklərin ifadə olunduğu valyuta önəmlidir. Beləliklə geniş bazarda yüksək keyfiyyətli korporativ istiqrazların mövcudluğunun dəyərləndirilməsi həmin valyutada olan korporativ istiqrazlara əsaslanmalıdır (həmin ölkədə olan korporativ istiqrazlara yox), o valyutada olan yüksək keyfiyyətli istiqrazlar üzrə geniş bazar olmadıqda isə müvafiq valyutadakı dövlət istiqrazlarından istifadə olunmalıdır. Düzəliş Müəssisənin maliyyə hesabatlarına təsir etmir.
- 27 sayılı BMHS *Fərdi Maliyyə Hesabatlarında İştirak Payı Metodu* (2014-cü ilin avqust ayında dərc edilmişdir.) – Düzəlişlər, 1 Yanvar 2016-cı il və daha sonra başlayan illik dövrlərə şamil olunur, iştirak payı metodu seçiminin bərpa edilməsi müəssisələrə öz fərdi maliyyə hesabatlarında törəmə, asılı və birgə müəssisələrindəki investisiyalarını uçota almaq üçün iştirak payı metodundan istifadə etməyə icazə verir. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.

- 5 sayılı BMHS-ə düzəliş (*BMHS-ə 2012-2014 dövrünə illik təkmilləşdirmələr, 2014-cü ilin sentyabr ayında dərc edilmişdir.*) - Düzəliş, 1 Yanvar 2016-cı il və daha sonra başlayan illik dövrlərə şamil olunur, müəssisə satış üçün təsnifləşdirdiyi aktivi səhmdarlara paylanma üçün saxlanan aktiv olaraq və ya tərsinə yenidən təsnifləşdirərkən (və ya müəssisə ləğv olunarkən) və paylanma üçün saxlanılma mühasibatının dayandırılması halları üçün xüsusi bələdçi daxil edir Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.
- 7 sayılı BMHS üzrə Dəyişiklik (*BMHS-ə 2012-2014 dövrünə illik təkmilləşdirmələr, 2014-cü ilin sentyabr ayında dərc edilmişdir.*) – 2016-cı ilin yanvar ayından və ya daha sonra başlayacaq illik dövr üzrə tətbiq ediləcək. Dəyişiklik xidməti müqavilənin köçürülmüş aktivdə davamlı iştirakı barədə təlimatları müəyyən edir. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.
- 10 sayılı BMHS, 12 sayılı BMHS və 28 sayılı BMUS üzrə *İnvestisiya Müəssisələri* adlı Dəyişikliklər: *Konsolidasiya İstisnasının Tətbiqi* (2014-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir) - 2016-cı ilin yanvar ayından və ya daha sonra başlayacaq illik dövr üzrə tətbiq ediləcək. Dəyişikliklər, konsolidasiya istisnasının investisiya müəssisələri və onların törəmə müəssisələrinə tətbiqini aydınlaşdırır. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.
- *Birgə Əməliyyatlarda Əldə Edilmiş Gəlirlərin Uçotu* başlıqlı 11 sayılı BMHS-a Dəyişikliklər (2014-cü ilin may ayında dərc edilmişdir) – 2016-cı ilin yanvar ayından və ya daha sonra başlayacaq illik dövr üzrə tətbiq ediləcək Dəyişikliklər, biznes fəaliyyətində (3 sayılı BMHS üzrə müəyyən olunmuş) birgə əməliyyatlardan gəlir əldə edən 11 sayılı BMHS üzrə müəyyən edilmiş tələblərə zidd olan prinsiplər istisna olmaqla, 3 sayılı BMHS və digər BMHS-lar üzrə müəyyən olunmuş bütün mühasibat uçotu prinsipləri və qeydlərini tətbiq etməsini tələb edir.

Dəyişikliklər həm birgə fəaliyyətdən əldə edilmiş ilkin gəlirə, həm də birgə fəaliyyətdən əldə olunmuş əlavə gəlirə də tətbiq olunur.(sonuncu halda,əvvəldən saxlanılmış gəlir yenidən qiymətləndirilmir). Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.

Nəşr edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilmiş bildirişlər

Müəssisə BMUSŞ tərəfindən təsdiq olunmuş yeni və dəyişikliklər olunmuş lakin hələ qüvvəyə minməyən standartları 1 Yanvar 2016-cı il tarixindən başlayan maliyyə ilinə tətbiq etməmişdir ((Bu siyahı aralıq maliyyə hesabatlarına və ya BMUS-un ilk tətbiqçilərinə, onların BMUS Hesabatlarına təsir edən yeni və dəyişdirilmiş tələblər barədə məlumatları ehtiva etmir). Rəhbərlik yeni və dəyişikliklər edilmiş standartların effektiv olduqdan sonra Müəssisənin maliyyə hesabatlarına tətbiq olunacağını təxmin edir. Müəssisə praktiki baxımdan gələcək dövrlərdə effektiv olacaq yeni və dəyişikliklər olunmuş standartların tətbiqinin potensial təsirlərini dəyərləndirmişdir.

- 7 sayılı BMUS-a Düzəlişlər təşəbbüsü nə dəyişikliklər (2016-cı ilin yanvar ayında dərc edilmişdir.) - 1 Yanvar 2017-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonrakı illik dövrlərə tətbiq olunacaq düzəlişlərə əsasən, müəssisələrdən maliyyə fəaliyyətlərindən meydana gələn öhdəliklərində yaranan dəyişikliklər barədə maliyyə hesabatları istifadəçilərinə dəyərləndirmə etməyə imkan verə biləcək məlumatı təmin etmək tələb olunur.
- 12 sayılı BMUS- realizə olunmamış zərərlərə görə Təxirə Salınmış Vergi Aktivlərinin Tanınması standartına dəyişikliklər (2016-cı ilin yanvar ayında dərc edilmişdir.) -1 Yanvar 2017-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonrakı illik dövrlərə tətbiq olunacaq dəyişikliklər, təcrübədəki çeşidliyi göstərmək üçün ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən borc alətləri üzrə realizasiya olunmamış zərərlərlə bağlı təxirə salınmış vergi aktivlərinin mühasibat uçotuna aydınlıq gətirməkdədir. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.

- 2 sayılı BMHS Pay alətləri əsasında ödəmə əməliyyatlarının təsnifləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi standartına dəyişikliklər (2016-cı ilin iyun ayında dərc edilmişdir.)- 1 Yanvar 2018 tarixinə və bu tarixdən sonrakı illik dövrlərə tətbiq olunacaq dəyişikliklər, hüquqi və qeyri-hüquqi şərtlərin pul vəsaitlərilə həyata keçirilən pay alətləri əsasında olan ödənişlərin hesablanmasında, vergi öhdəliklərinin xalis həlletmə xüsusiyyətilə pay alətləri əsasında əməliyyatların təsnifatının nağd ödənişdən kapitala əsaslanan ödənişlərə dəyişməsinin ödəmə sövdələşmələrinin uçotuna olan təsirini, dəyişikliklərin pay alətlərinə əsaslanan ödəmələrin şərtləri üzərindəki təsirini müəyyən edir. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.
- 9 №-li BMUS Maliyyə alətlərinin 4№-li BMUS Sığorta müqavilələri (2016-cı ilin sentyabr ayında dərc olunmuşdur) ilə tətbiq olunması başlığı altında 4№-li BMUS-a düzəlişlər – Düzəliş Sığorta müqavilələri bağlayan bütün müəssisələrə İdarə Heyəti tərəfindən hazırlanmaqda olan 4 №-li BMUS Sığorta müqavilələri Standartının dəyişdirilməsindən əvvəl 9 №-li BMUS-in tətbiq olunduğu zaman yarana biləcək qeyri-sabitliyi mənfəət və zərər hesabatında tanımaq yerinə digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanımaq imkanı verir. Həmçinin, daha çox sığorta ilə əlaqəli olan müəssisələrə 9 №-li BMUS-a müvəqqəti qeyri-məcburi azad olma imkanı verir (2021-ci ilədək) və beləliklə, həmin müəssisələr 39 №-li BMHS-i tətbiq edə bilirlər. Müəssisə sığorta müqaviləsi bağlamadığından bu düzəlişlərin maliyyə hesabatlarına təsiri gözlənilmir.
- 9 №-li BMUS Maliyyə alətləri (2014-cü ilin iyul ayında dərc olunmuşdur) – Bu standart 39 №-li BMHS-i (və 9 №-li BMUS-in bütün əvvəki variantlarını) 1 yanvar 2018-ci il tarixindən başlayaraq əvəz edəcək. Bu standart maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və meyarları, dəyərsizləşmə, hedcinq uçotu və tanınmanın dayandırılmasına aid tələbləri ehtiva edir.
  - 9 №-li BMUS bütün tanınmış maliyyə aktivlərinin sonralar biznes modelinə və müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikalarına əsaslanan təsnifatından asılı olaraq amortizasiya olunmuş dəyər və ya ədalətli dəyərdə tanınmasını tələb edir (mənfəət və zərər hesabatı və ya digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda).
  - Maliyyə öhdəlikləri üçün 9 №-li BMHS-in əsas təsiri ədalətli dəyərin istifadəsinə aiddir: mənfəət və zərər hesabatında nəzərdə tutulan, digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınan (mənfəət və zərər hesabatında deyil) maliyyə öhdəliyinin kredit riskindəki dəyişikliyinə aid olan ədalətli dəyərinin məbləğindəki dəyişiklik. Əks təqdirdə, bu mühasibat uyğunsuzluğu yaradır.
  - Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üçün 9 №-li BMHS müqavilənin başlanması zamanı gözlənilən zərəre ehtiyat yaradılmasına əsaslanan “gözlənilən kredit zərəri” modelini təqdim edir; bundan sonra kredit zərərinin tanınmasından əvvəl dəyərsizləşmə sübutunun olması vacib deyil.
  - Hedcinq mühasibatlığı üçün 9 №-li BMHS maliyyə hesabatlarının maliyyə və qeyri-maliyyə risklərində hedcinq alətindən istifadə olunması zamanı həyata keçirilən riskin idarə olunması fəaliyyətini daha yaxşı əks etdirməsi üçün əsas təqdim edir.
  - Ehtiyatın tanınmasının dayandırılması, demək olar ki, 39 №-li BMHS-də olduğu kimi saxlanılmışdır.

Rəhbərlik 9 №-li BMHS-in məcburiyyət yarandıqda Müəssisənin maliyyə hesabatlarında tətbiq olunacağı və yeni standartın tətbiqinin Müəssisənin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilə əlaqəli hesabatlar üzərində əhəmiyyətli təsirinin olacağı fikrindədir. Lakin, ətraflı araşdırma tamamlanmadan bu təsirin məqbul səviyyədə təxmin edilməsi uyğun hesab edilmir.

- İnvəstor və onun Tərəfdaşı və ya Birgə Müəssisəsi arasında aktivlərin satışı və qatqı payı başlıqlı (2014-cü ilin sentyabr ayında dərc edilmişdir.) 28 №-li BMUS və 10 №-li BMHS-a dəyişikliklər - iki standart arasındakı mövcud uyğunsuzluğa yer verir və əməliyyat bir fəaliyyəti ehtiva etdikdə və bu zaman işlə əlaqəli olmayan aktivləri daxil edirsə, mənfəət və ya zərərin tam olaraq tanınmasının vacibliyinə aydınlıq gətirir. Dəyişikliklərin qüvvəyə mindiyi tarix, ilk olaraq, 1 Yanvar 2016-cı il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrləri üçün müddətsiz olaraq təxirə salınsa da, daha tez tətbiqə də icazə verilir. Dəyişikliklərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına heç bir mühüm təsiri olmamışdır.
- 15 №-li BMHS Müştərilərlə bağlanan müqavilələrdən gəlir (2014-cü ilin may ayında dərc olunmuş və 2016-cı ilin aprel ayında izahlar üçün düzəliş edilmişdir.) - 1 Yanvar 2018-ci il tarixi və bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrləri üçün etibarlı olan yeni standart, 11 №-li BMUS, 18 №-li BMUS və izahlarını əvəz edir. Əməliyyatlar, sənaye sektorları və investisiya bazarlarında müntəzəm olaraq tətbiq olunan ətraflı açıqlamalar və yeni və ya təkmilləşdirilmiş təlimat şəklində gəlirin tanınması üçün tək və geniş (müşərilərin bütün müqavilələrinə tətbiq olunacaq beş mərhələli bir modelə əsaslanan) bir çərçivə yaradır (misal olaraq, gəlirin tanınması məsələsi, dəyişən mülahizələrin nəzərə alınması, müqavilənin bağlanması və yerinə yetirilməsi xərcləri və s). Rəhbərlik 15 №-li BMHS-in məcburiyyət yarandıqda Müəssisənin maliyyə hesabatlarına tətbiq olunacağı və yeni standartın tətbiqinin Müəssisənin gəlirləri ilə əlaqəli hesabatlar üzərində əhəmiyyətli təsirinə olacağı fikrindədir. Buna baxmayaraq, ətraflı araşdırma tamamlanmadan bu təsirin məqbul səviyyədə təxmin edilməsi uyğun hesab edilmir.
- 16 №-li BMHS Lizinq (2016-cı ilin yanvar ayında dərc olunmuşdur.) - 1 yanvar 2019-cu il və bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrləri üçün etibarlı olan yeni standart, 17 №-li BMUS və izahını əvəz edir. Göstərilən ən böyük dəyişiklik, demək olar ki, bütün lizinqlərin, tək bir modelə əsasən (12 aydan qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla) icarədarların balans hesablarında göstərilməklə əməliyyat və maliyyə lizinqi arasındakı fərqi aradan qaldırmasıdır. Buna baxmayaraq, icarəyə verənin mühasibat uçotu böyük dəyişikliyə məruz qalmır və əməliyyat və maliyyə lizinqləri arasında fərq saxlanılır. Rəhbərlik 16 №-li BMHS-in məcburiyyət yarandıqda Müəssisənin maliyyə hesabatlarına tətbiq olunacağı və yeni standartın tətbiqinin Müəssisənin maliyyə lizinqləri ilə əlaqəli hesabatlar üzərində əhəmiyyətli təsirinə olacağı fikrindədir. Buna baxmayaraq, ətraflı araşdırma tamamlanmadan bu təsirin məqbul səviyyədə təxmin edilməsi uyğun hesab edilmir.

“Alkan Ltd” – Elmi-Tehnoloji MMC

31 dekabr 2016-ci il tarixinə Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə şərhlər və qeydlər

6. Əsas vəsaitlər

	Torpaq	Binalar	Qurgular	Maşın və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Mebel və inventarlar	Cəmi
31 dekabr 2014-cü il tarixinə dəyər və ya qiymətləndirmə	42,106	227,455	224,607	186,434	116,195	34,525	831,322
Yığılmış amortizasiya	-	(120,205)	(60,436)	(136,391)	(54,351)	(31,751)	(403,134)
1 yanvar 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	42,106	107,250	164,171	50,043	61,844	2,774	428,188
Daxilolmalar	-	-	-	565	-	-	565
Xaricolmalar	-	-	-	(5,841)	(25,000)	(560)	(31,401)
Amortizasiya ayırmaları	-	(7,507)	(11,492)	(11,901)	(12,824)	(383)	(44,107)
Xaricolmalar üzrə yığılmış amortizasiya	-	-	-	2,846	14,453	112	17,411
31 dekabr 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	42,106	99,743	152,679	35,712	38,473	1,943	370,656
31 dekabr 2015-ci il tarixinə dəyər və ya qiymətləndirmə	42,106	227,455	224,607	181,158	91,195	33,965	800,486
Yığılmış amortizasiya	-	(127,712)	(71,928)	(145,446)	(52,722)	(32,022)	(429,830)
31 dekabr 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	42,106	99,743	152,679	35,712	38,473	1,943	370,656
Daxilolmalar	-	-	-	6,981	-	12,800	19,781
Xaricolmalar	-	-	-	(4,380)	-	(5,900)	(10,280)
Amortizasiya ayırmaları	-	(6,982)	(10,688)	(10,356)	(9,618)	(2,785)	(40,429)
Xaricolmalar üzrə yığılmış amortizasiya	-	-	-	3,121	-	5,495	8,616
31 dekabr 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	42,106	92,761	141,991	31,078	28,855	11,553	348,344
31 dekabr 2016-cı il tarixinə dəyər və ya qiymətləndirmə	42,106	227,455	224,607	183,759	91,195	40,865	809,987
Yığılmış amortizasiya	-	(134,694)	(82,616)	(152,681)	(62,340)	(29,312)	(461,643)
31 dekabr 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	42,106	92,761	141,991	31,078	28,855	11,553	348,344

7. Qeyri-maddi aktivlər

	İntellektual mülkiyyət hüququ	İSO sertifikatı	Proqram məhsulu	Cəmi
31 dekabr 2014-cü il tarixinə dəyər və ya qiymətləndirmə	10,000	2,000	5,748	17,748
Yığılmış amortizasiya	(3,333)	(1,334)	(2,270)	(6,937)
1 yanvar 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	6,667	666	3,478	10,811
Daxilolmalar	-	1,496	3,264	4,760
Xaricolmalar	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	(833)	(1,165)	(245)	(2,243)
Xaricolmalar üzrə yığılmış amortizasiya	-	-	-	-
Təmir xərclərinə düzəliş	-	-	-	-
31 dekabr 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	5,834	997	6,497	13,328
31 dekabr 2015-ci il tarixinə dəyər və ya qiymətləndirmə	10,000	3,496	9,012	22,508
Yığılmış amortizasiya	(4,166)	(2,499)	(2,515)	(9,180)
31 dekabr 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	5,834	997	6,497	13,328
Daxilolmalar	-	-	-	-
Xaricolmalar	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	(833)	(499)	(245)	(1,577)
Xaricolmalar üzrə yığılmış amortizasiya	-	-	-	-
Təmir xərclərinə düzəliş	-	-	-	-
31 dekabr 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	5,001	498	6,252	11,751
31 dekabr 2016-cı il tarixinə dəyər və ya qiymətləndirmə	10,000	3,496	9,012	22,508
Yığılmış amortizasiya	(4,999)	(2,998)	(2,760)	(10,757)
31 dekabr 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	5,001	498	6,252	11,751

8. Ehtiyatlar

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-ci il
Material ehtiyatları	649 842	721 742
Təsərrüfat inventarları	11 156	10 371
Cəmi ehtiyatlar	660,998	732,113

“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə şərhlər və qeydlər

9. Debitor borcları

	31 dekabr 2016- cı il	31 dekabr 2015- cı il
Alıcılar və sifarişçilər üzrə debitor borcları	673,705	634,150
Ümitsiz borclar və qiymətdən düşmə üzrə ehtiyatlar (rezervlər)	-	-
Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları – netto	673,705	634,150
İşçi heyəti üzrə debitor borcları	-	-
Təhtə hesab şəxslər üzrə	673,424	669,681
Əlaqəli tərəflərdən qısamüddətli debitor borcları	-	-
Sair debitor borcları	673,424	669,681
Cəmi debitor borcları	1,347,129	1,303,831

10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31 dekabr 2016-cı il tarixinə	31 dekabr 2015-ci il tarixinə
Kassada olan pul vəsaiti	-	-
Banklarda olan pul vəsaiti - milli valyutada	6,451	572
Banklarda olan pul vəsaiti - xarici valyutada	266,076	353,728
ƏDV depozit hesabı	423	50,479
Sair pul vəsaitləri	1,292	1,292
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	274,242	406,071

11. Kreditor borcları

	31 dekabr 2016-cı il	31 dekabr 2015-cı il
Malgöndərən və podratçılara kreditor borcları	304,490	286,120
İşçi heyəti üzrə kreditor borcları	-	-
Əlaqəli tərəflərin kreditor borcları	5,239	6,359
Cəmi kreditor borcları	309,729	292,479

12. Nizamnamə kapitalı

Təsisçi	Cəmi pay (manatla)	Pay %-lə
Həsənov Aydın İnşalla oğlu	49,680	50%
Həsənova Tamilla Abı qızı	49,680	50%
Cəmi nizamnamə kapitalı	99,360	100%

“Alkan Ltd” – Elmi-Texnoloji MMC

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə şərhələr və qeydlər

13. Əsas əməliyyat gəliri

	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində bitən il üzrə
Kimya sənayesi məhsulları satışı	562,644	2,322,225
Cəmi əsas əməliyyat gəliri	562,644	2,322,225

14. İnzibati xərclər

	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində bitən il üzrə
Əmək haqqı xərcləri	205,860	294,554
Sosial ehtiyaclara ayırmalar	45,289	64,802
Əsas vəsaitlərin köhnəlməsi	40,429	44,107
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	1,577	2,243
İcarə haqqı	31,830	7,958
Ezamiyyə xərcləri	19,967	42,196
Elmi-tədqiqat işlərinə çəkilən xərclər	14,130	-
Kommunal xidmətlər üzrə xərclər	12,647	12,870
İnternet və rabitə xərcləri	3,448	3,857
Gəlirdən çıxılan vergilər	6,601	6,836
Nəqliyyat (daşınma) xərcləri	6,842	-
Nəqliyyat vasitələrinin istismar və təmir xərcləri	1,401	4,547
Yanacaq xərcləri	3,688	10,310
Reklam xərcləri	410	950
Cərimələr	310	129,135
Sığorta xərcləri	1,304	10,868
Bank xidmət haqqı	4,031	18,982
Digər xərclər	20,389	48,165
Cəmi inzibati xərclər	420,153	702,380

15. Sair əməliyyat gəlirləri

	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində bitən il üzrə
İcarədən gəlir	42,644	42,559
İddia müddəti bitmiş borcların silinməsindən gəlir	7,909	221
Məzənnə fərqiindən gəlir	25,309	329,728
Cəmi sair əməliyyat gəlirləri	75,862	372,508

16. Sair əməliyyat xərcləri

	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində bitən il üzrə
Məzənnə fərqiindən zərər	14,561	238,317
Cəmi sair əməliyyat xərcləri	14,561	238,317

17. Mənfəət vergisi

	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2015-ci il tarixində bitən il üzrə
MMUS-na əsasən vergidən əvvəlki mənfəət	(57,631)	786,525
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsinə əsasən hesablanmış mənfəət vergisi xərci (20%)	-	(205,544)
Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan xərclər və ya vergidən azad edilməyən gəlirlərin vergi effekti:		
Gəlirdən çıxılmayan xərclərin təsiri	(2,367)	(241,195)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	-	(205,544)

18. Risklərin idarə edilməsi

Qrup daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Qrupun kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir. Qrupun pul depozitləri mötəbər maliyyə idarələrində yerləşdirilmişdir.

Bazar riski

Qrup bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazada daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınmır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərilə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski

Qrupun kreditör borcları təyin olunmuş marağı ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli maraq xərcləri sığortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, maraq normalarının daimi olmamasından irəli gələn bazar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşımır.

19. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonra hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əhəmiyyətli dərəcədə təsir edəcək heç bir hadisə baş verməmişdir.